Nr. 237 **Doos Gazette** **februari 2022**
guido.vandermarliere@telenet.be

Boerenbetweterigheid uit het verleden

*

Kakken goat vor bakken – al stoat den oven nog zo heet

*

Doos Gazette, een slim schrift des tijds met meer dan 700 lezers

Beste abonnee

't Neerhof

Lees de geschiedenis van Poperinghe

Dank zij de goede zorgen van **Jean Boidin** *is het DiMPop de website van 't Neerhof weer aangegroeid en loopt het nu tot* **1614.**

https://tneerhofvzw.be/

Jaar 1611 - De duiven

Nog een artikel uit 'De Veldbouw' - en nu over de duiven - wat mag en niet mag bij het kweken van deze edele dieren.

Jaar 1611

De hop Charles Estienne

En ja, onze Franse Charles Esteinne schrijft ook over de hop - het lijkt ons wel erg incorrect en moet door elke Poperingenaar met de nodige kritische zin gelezen worden.

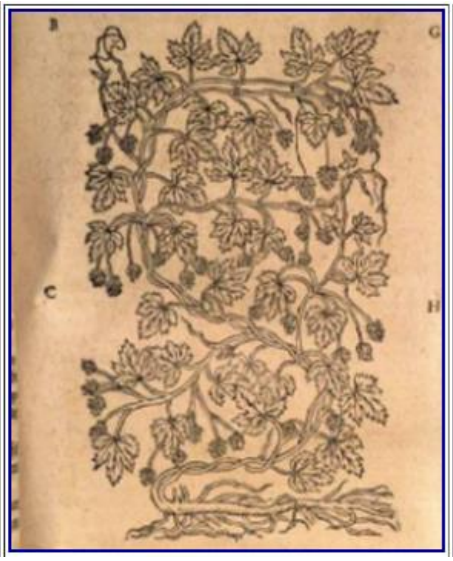

Jaar 1612

Het jaarboek van dit jaar 1612 is wel heel uitgebreid, maar er gebeurde dan ook van alles in onze stad; onder andere de heroprichting van de Sint Jorisgilde. Een boeiend jaar.

Jaar 1612 - kaas

Hoe maak je boter en kaas volgens Charles Estienne

Jaar 1612 - proces

Een speciaal proces uit onze onuitputtelijk gerechtsarchief: Over een dokter, toveraar en een paar heksen !

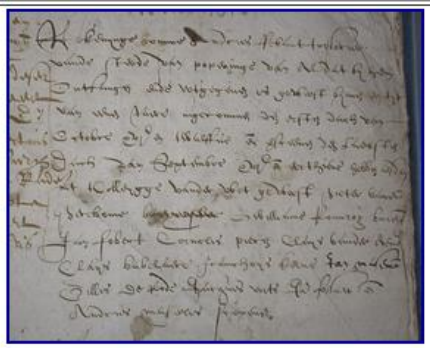

Jaar 1612 - stadsrekening

Een goede stadsrekening waarin een herstel te zien is van de stad - was het jaar 1612 een jaar van de hoop?

Jaar 1613

Te veel om op te noemen - deze transcripties laten een drukke en ijverige stad zien. Onder andere Vestjens wordt terug verpacht - zal de vaart dan toch nog in zijn geheel hersteld worden?

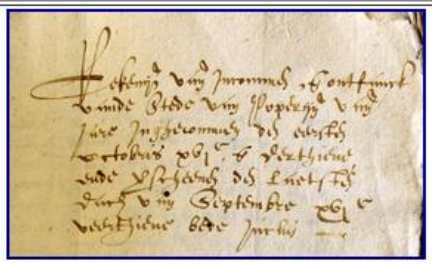

Jaar 1613 - stadsrekening

Deze rekening gelijkt sterk op de voorgaande en toont een ijverige stad.

Jaar 1614

68 pagina's transcripties uit dit jaar!

Met onder andere de verkoop van het Haentje, maar ook over bier en hop, over de tienden, en tientallen andere zaken.

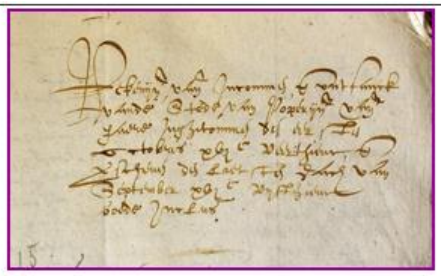

Jaar 1614 - stadsrekening1614-1615

De derde opeen volgende stadsrekening,
deze van 1614
1615 toont eenzelfde beeld als de twee voorgaande.

De jaarboeken of de TIJDLIJN van Poperinghe

We starten met een nieuw initiatief rond de geschiedenis van Poperinghe of het DiMPop; het digitaal museum voor Poperinghe.
In samenwerking met het Stadsarchief van Poperinge, komt aldaar op de computer, de geschiedenis van Poperinge in opbouw.
Zoals de attente lezer van Doos Gazette weet - worden in het DiMPop – door de goede zorgen van Jean Boidin, de geredigeerde jaarboeken opgenomen. **De tijdlijn van Poperinghe loopt ondertussen tot 1614. Hier zitten nu 283 artikels of filmpjes in.**
Voor de opbouw van die jaarboeken wordt er iedere maal – per jaar – een dossier samengesteld van de transcripties van wat ik 'documenten die de tijdsgeest' weergeven zou noemen - en of reeds gebeurde publicaties om zodoende tot een aanvaardbare redactie te komen.

Nu gaan we **die dossiers in opbouw** ook voor de archiefbezoekers ter beschikking stellen op een apart extern geheugen in het stadsarchief van Poperinge. We maken dus één lange digitale tijdlijn van Poperinge waarop we die transcripties van oude documenten gaan ophangen, zodat bezoekers die een stuk willen inkijken, ook even kunnen kijken of het al niet getranscribeerd is, om zodoende dubbel werk te vermijden.
Natuurlijk – één keer in de 19de eeuw – komen daar heel wat krantenartikels en ook foto's en ingescande artikels bij en krijgen we ook steeds meer gepubliceerde artikels. Ook deze willen we op die tijdlijn gaan ophangen. Samen met biografieën zoals deze over Opdedrinck van paster De Brie en/of themageschiedschrijving zoals het boekje over de Melkerij van Gerard Kestier.

Om dit permanent werk te realiseren hebben we een werkgroepje opgericht binnen de schoot van de harde archiefwerkers en zoeken we verdere medewerkers, om mee te werken en niet te ouwehoeren!
Wie wilt er bijvoorbeeld de geschiedenis van De Lovie invoegen op de tijdlijn? Of een aantal boeken en documenten inscannen? Of een dossier aanleggen rond Proven of rond Krombeke? Laat het maar horen via mail!

ONZEN HEERTJE

Erfgoedvereniging vzw

We publiceren al twintig jaar. Traag maar volhardend.
Dit jaar honoreren we onze secretaris met een liber amicorum.

De man schrijft wekelijks een cursiefje voor het lokale kerkblaadje: Kerk en Leven.
Het parochieblad.
Dit liber amicorum hebben we getiteld ***"Sooi… niet saai"*** .
A vier formaat en telt een 80 tal bladzijden tekst met enkele pentekeningen van de schrijver zelf.
Wil je het liber amicorum stort dan het bedrag op de rekening van de secretaris
BE50 8508 1490 8718 Frans Devos
Krombeekseweg, 20, Poperinge voor 1 maart 2022. Met de vermelding:
SOOI -
****ik haal het boek af***
****of***
SOOI zend mij het boek en vermelding van uw adres

Na deze datum wordt de prijs herberekend en moet je bestellen op ***Pumbo, nl*** *(boekenbestellen.nl).*

Het boek met halfharde kaft in kleur kost 14, 95 Euro, met harde kaft 19,95 Euro
verzendingskosten
5.00 Euro niet inbegrepen.
Afhaaladres: Poperinge
Krombeekseweg 20
maandag en zaterdag
van 10 tot 12u en 15 tot 17u
vanaf 15 maart zou het boek
normaliter moeten gereed zijn.

Hartelijke groet
Frans

Frans Devos - Maria Deschoemacker
Krombeekseweg 20
8970 Poperinge
0474 62 05 23
devos.deschoemacker@skynet.be

Hier Frans Devos als kerkmeester van de Sint Bertinuskerk in aktie !

Gevecht aan ’t Strooien Haentje of was het het strooien hennetje?

31 januari 1637 - Sint Jansdag midzomers - SAP 125B Nummer 75

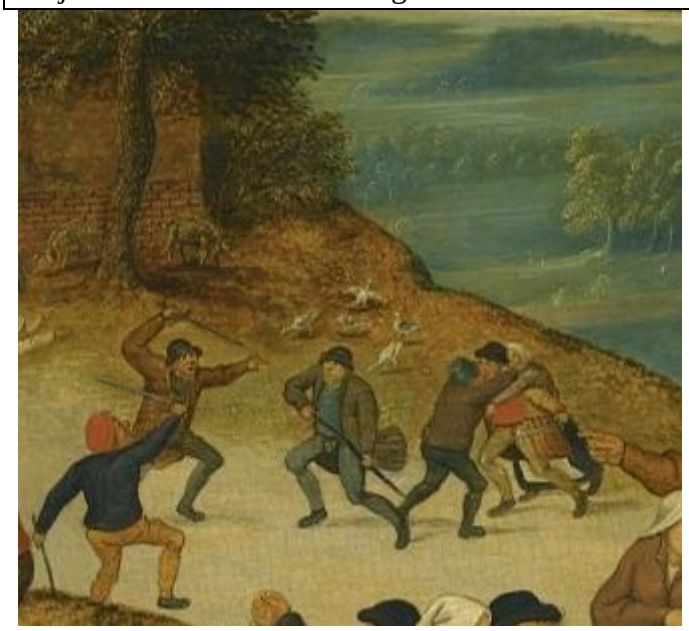

Uittreksel uit - Pieter Brueghel de Jonge - Kermesse van Sint-Joris met de dans rond de meiboom

Enqueste judiciele ghehouden ende ghehoort by d'heer Jan Rouvroy ende Jan de Roode - schepenen opden intendit ende ter versoucke van **Fermyn Elleboudt** heescher ende **Pieter VanderMarassche** - verweerder ten andere opden laetsten january 1637

Loys van Houcke d'oude - landsman van syne neerynghe - woonende binnen dese jurisdictie - ghedaecht - gehoort ende gheexamineert opden voorseide intendait - secht - tuught ende deposert op eedt - wel te weten ende warachtich te zyne dat hy ghesien heeft zeker wonde gheinfereert inde adzren vander heescher byden verwerder - zoo hy verstaen heeft - opden 24ste juny 1633 - wesende den feestdach van Sint Jan Baptsist ter oorsaecke van welcke ten tyde van het cureren deser sonde den heescher heeft moeten voor sien syn van delicaete spyze - lynen doucken ende dierghelicke -
synen bestaen ende begaen gheweest van s'deposants huusghenoten tot dat hy heescher vande wonde ghecureert is gheweest ontrent kermisse vanden selven jaeren -
van welcken quetsure den voorseide s'heeschers arm vermynckt is gheworden - zulcx dat de selve myncke hem is ghebleven buuten alle hoop van danof oynt ghenesen te syne zoo den deposant jugeren can - als de vermelde myncke noch duerende is –
ghevende voor redene van wetenschap van t'surplus t'selve alzoo ghesien t'hebben -
sluytende hiermede syn depositie die hy de deposant naer lecture heeft onderteeckent
Louwys van Houcke

Meester Philips Wynnebroodt - gheswooren chirurgien - wonende binnen dese stede - oudt 45 jaeren ofte daerontrent - oorconde ghedaecht ghehoort ende gheexamineert opden voornoemde intendit ende namentlick op de artikclen daer hy ghemargineert staet -
Zecht - tuucht ende deposeert op eedt - wel te weten ende warachtich te syne dat hy den heescher ghecureert heeft zekere wonde hem gheinfligiert by Pieter vanden Marassche - zoomen zecht - ende bevonden eenighe zenuwen ende aeders gherocht ende ghequest daer duers s'heescher aerm gheworden is t'eenamel vermynckt - causerende dat den selve heescher gheen slavelicke wercken en can doen - aen welcke cure ten alderminsten verdienst is gheweest xxxvij pond parisis - dies hy deposant ning gheneest heeft te oorsaeke van s'heescher aermoede - welcke myncke den heescher an ghebleven is sonder hope van danof oynt ghenesen te syne - zoo hy noch jeghenwoordelick de selve vermynckheyde behouden heeft –

ende ghevende voor redene van wetenschap t'selve alsoo ghezsien t'hebben daer uutte conste van chirurgie zulcx te jugieren -
sluytende hiermede syn depositie die hy depsoant naer lecture heeft onderteeckent
Philip Winnebroodt

Daniel Verschote - joncman van 29 jaeren dienende ten huuse van Guilaume Cauwera onder dese jurisdictie - oorconde ghedaecht - ghehoort end gheexamineert opden voornoemde intendit -
zecht te weten ende goeden memorie t'hebben dat hy commende med ende neffens partyen colitiganten midsghaders Pieter Vey ende Guillaume Baillaert **van t'Syroyen Haentjen** onder Watoe op Sint Jansdach midsomers 1633 ontrent de zavelpitten binnen voorseide jurisdictie opde straete groote woorden gheresen syn tuschen den heecher ende verweerder sulcx dat den verweerder diversche steken ghegheven heeft ande heescher met eene blooten snyder onder andere eene inden aerme daer mede hy te aerden viel - jeghen eene haeghe -
den heescher de vlucht nemende - ende hy depsoant meenende dat den heescher med die steke doodt viel -
is ghescheedt door verschricktheydt als tselve niet connende voorder sien ende vertrocken naer huus -
sluutende hiermede syn depositie
bij mij Daeneel Verschoote

Guillaume Baillaert - landsmman van syne neerynghe - woonende onder dese jurisdictie - oudt 20 jaerren ofte daertontrent - oorconde ghedaecht ghehoort ende gheexamineert opden voornoemde intendit - zecht - tuucht ende deposeert op eedt - wel te weten ende waerachtich te syne dat hy commende te Sint Jansdache 1633 van **'tStroyen Haentje**, med ende neffens partyen colitiganten midsgaders Pieter de Vey ende Daneel Verschote -
tusschen den heescher ende verweerder opden wech woorden gheresen syn tot ande zavelpitten onder deser jurisdictie alwaer den verweerder diversche steken ghegheven heeft med eenen blooten snyder naer den heescher onder andere eene daermede den voornoemde heescher was vallende inde haeghe - den verweerder de vlucht nemende ende afghedaen synde het wambais vanden heescher heeft den deposant ghesien datt hy heescher ghesteken was dwars duer synen arm tot lopende wonde sonder ghesien t'hebben den heescher med eenen bloot gheweer noch oock eenighe van syne compaignons van den verweerder - alleene -
sluytende hiermede syn depositie die hy deposant naer lecture heeft onderteeckent
tmarcq Guillaume Baillaert

Pieter de Vey - speelman van syne conste - wonende binnen deser stede - oudt 33 jaeren ofte daeronrent - oorconde ghedaecht ende ghehoort opden voornoemde intendit -
zecht - tuucht ende deposeert op eedt wel te weten –
goede memorie t'hebben ende waerachtich te syne dat hy commende opden xxiiij juny 1633 wesende Sint Jansdach ten **Stroyen Henneken** opde prochie van Watoe med Thomas Wyde - Pieter vanden Marrasche ende andee ende wel ghedroncken hebbende aldaer -
ghesien heeft den selven Marassche ende **Caerle de Waeghemaecker** groote woorden hebbende - niet wetende d'oorsaecke waeromme - ende daer den voorseide Caerle - droncken wesende ghevallen in eenen dyck - niet wetende of hy vande selve Pieter Marassche - verweerder daernaer ghestoten heeft ofte niet - sulcx dat den depsoant willende hemlieden appaisseren ende accoorderen - zegghende :
Laet ons gheen questie maecken - laet ons liever te vryen gaen –
en hebbende zy niet willen doen - waerdeure hy deposant med den verweerder Thomas Wyde ende Staes den Pottebacker van hemlieden ghescheiden zyn ende waeren ghecommen naer

Poperynhe tot dat de deposant med syn compaginons gheadvanceert zyne tot de zavelpitten den heescher, Daniel Verschote ende den voornoemde Caerle de Waeghemaercker achtergheloopen syn – roupende:
Staes - ghy bugghere !
med elck een blooten snyder in hunne handt –
ter oorsaecke van dat den voorseide Caerle inde dyck ghesteken hadde gheweest vande verweerder soo men zeyde - als wanneer den heescher stille staende ende hem ommekeerde ghesteken heeft med eenen blooten snyder naer den verweerder -
dat zy beede ter aerde gehvallen syn waerdeure den heescher in den dyck ghevallen is –
meende hy deposant dat den voorseide heescher doot was ter oorsaecke van welcke
hy deposant anden verweerder seyde:
Gaet deure - gaet deure - hy is doodt
ende is den verweerder alzoo naer dese stede vertrocken sonder nochtans t'hebben de stede inghegaen
dan wel het bot ghesien in he bloot lyf ofte hemde van de heescher - ne hebbende eenighe andere sien steken naer den voornoemde heescher dan den verweerder -
sluutende hiermee syn depositie die hy deposant naer lecture heeft onderteeckent
Pieter de Vey

Jan Step - houppesnyder van zynen style - woonende binnen dese stede - oudt 58 jaeren ofte daerontrent - oorconde ghedaecht ghehoort ende gheexamineert opden voornoemde intendit - zecht - tuught ende deposeert op eedt -
wel te weten ende goede memorie t'hebben dat hy ghesien heeft zeker wonde inden slyncken aerm van Fermyn Elelboudt - hem gheinfereert by Pieter vanden Marrasche -
zoo den deposant verstaen heeft - hebbende den voorseide Elleboudt - heescher te dier oorsaecke besoght – begaen ende bestaen gheweest by die van de huusghenoten van Loys van Houcke - van sulcx als een siecke ende crancke mensch behouft – van welcke wonde den heescher vermynckt is gheweest sulcx dat hy niet een stroy van de aerde can grypen door de lamicheyt indehandt vele min eenighe slavich werck doen zoo hy uyt vooren plach te doen - ghevende voor redene van wetenchap t'selve alzoo ghesien t'hebben soo t' cureren vande wonde als t'gheven ende bereyden van zeker cure voor den heescher bydie vn de huuse als oock de myncke ende dommacheghe - ghelyck van een stroy van d'aerde op te heffen daer den heescher van te vooren syn behoorlick werck van landswercker dede -
zoo den depsoant ghesien heeft den selve heescher voor hem werkende -
sluutende hiermede zyn depositie die den depsoant naer lecture heeft ondeteekent
t'marcq Jan Step

Antwoorde omme Pieter van de Marassche, verweerder, jeghens Fermyn Elleboudt, heescher – ceurghedynghen - ghedient den vijde ougst 1636

Voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe

Pieter vande Marasche, verweerder, ghesien hebbende den heesch tzynen laste ghemaeckt by **Fermyn Elleboudt**, heescher ende daerjeghens procederende, zecht wel expresselick t'ontkennen tfaict by heessche gheroert.
Ende al hadde dus yet gheweest – dat neen – zoude tzelve in allen ghevalle gheschiet gheweest hebben in defensie van zyn lichaem, waerdeure hy hu-y niet en zoude connen verstaen wesen eenichssints misdaen thebben.
Midtswelcken den verweerder concluderende, tendeert ten fine van niet ontfanghelick, quaede cause, quictte, met costen

Positien voor Fermyn Elleboudt heescher jeghens Pieter van Marassche verweerder Ghedaen den vjde 9bre 1636

Optien ende poincten interrogatoire omme Fermyn Ellebout heescher ter eenderzyden jeghens ende ten laste van Pieter van Marassche, verweerder ter andere voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe, daeroppe versocht worden sverweerders responsiven onder eedt de calumnia in forme juridicieel per verbum credit vel non.

J - In eersten oft niet warachtich en is dat hy verweerder opden 24 juny 1633 opden straete byde zavelpitten d'heescher gheinfereert heeft mede eenen naecktensnyder een opene wonde ende slynckeren aerm beneden de schouder – darvan hy gheweest heeft in sdoots benautheyd ter pericle van de lyfve ende voorts ghegheven diversche steken, slaghen ende contusien.
Ij – Of dheescher ten oorzake vande zelve quets niet gheweest moeten gheadsysteert ende ghecureert zyn van chirurgieren eenen langhen tydt ghedeurende.
Iij – item of deur t'voorseide steken eenighe 's heeschers zenuwen ende aders niet en zyn bevonden ende afghesteken gheweest ende den voorseide arm gheworden teenemael vermynckt ende van veroorzaken dat d'heescher niet en can doen eenighe schamelicke wercken, daermede hy nchtans moeste zyn broodt winnen – als gheen ander middel hebbende om leven als zynen aerbeyd ende handwerck.
Iiij – Hoedanof d'heescher deurende den voorseide quets niet en heeft moeten voorzien zyn van delicieuse spyse, dranck, vier, doucken, keerslicht ende ander oncosten
V – Oock mede of d'heescher niet en heeft gheleden groote pyne ende smerte, ja, zoodangihe, dat den verweerder zeker die niet en zoude willen lyden omme alle zyne tydelicke goedynghen, boven t'verlet van zyn handwerck, etc.
Vj – Eyndelinghe of den verweerder t'voorseide faict niet en heeft bekendt aen Frans van Damme filius Kaerles ende zyn huusvrauwe, Dystache Crousel ende deurwaerder Ghelein Baervoedt.
Vij – Sustinerende dat den verweerder dis punctuelelick schuldch is te voldoene ten anesten premproirelick op peyne van dies versteken te zyne
Viij – Dat all zomen prejudicieel staet vanden zaecke ende med protestatie van 'dontkende porincten andersins t'anieren
Midswelcken tendeert als eertyds, heesch costen in cas van debat, naer imploratie ende protestatie naer style

Voor myne heere burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe Ghedient den 8ste januari 1637

Den verweerder in persoone compareerde heeft dese sijne responsien bevesticht onder eedt de calumnia dat deselve inder vormen ende manieren zoo die gheschreven zyn waerachtich zyn
Actum present Diedeman ende Proventier, schepenen den 8sten january 1637

Gezien by Pieter vande Marassche, verweerder de positien van Fermyn Elleboudt ende daerop responderende, secht expresselick niet te gheloofven ahet inhouden van sheeschers voorseide poistien
Versouckende oversulcx dat dheescher zyne preuve vulcomme voor den naersten op verstekynghe
Mids welcken etc.

Poperinge Verbeeldt

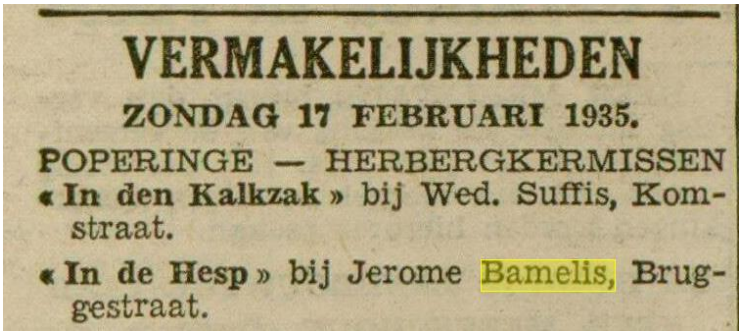

VERMAKELIJKHEDEN

ZONDAG 17 FEBRUARI 1935.

POPERINGE — HERBERGKERMISSEN

« In den Kalkzak » bij Wed. Suffis, Komstraat.

« In de Hesp » bij Jerome Bamelis, Bruggestraat.

De Poperinghenaar (1904-1914,1919-1944) | 1935 | 17 februari 1935 | pagina 3

De Poperinghenaar (1904-1914,1919-1944) | 1936 | 15 maart 1936 | pagina 3

POPERINGE. — **Nieuwe elektrieke velolantaarn,** waarde 125 fr., te verbollen « In de Hesp », bij Jer. Bamelis, Bruggestraat. Gegeven door Destailleurs Oscar.

De Gazet van Poperinghe (1921-1940) | 1936 | 20 december 1936 | pagina 2

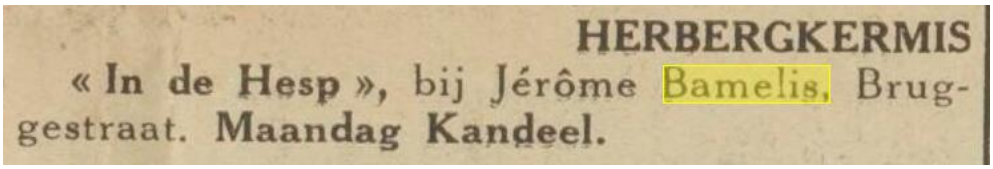

HERBERGKERMIS

« In de Hesp », bij Jérôme Bamelis, Bruggestraat. **Maandag Kandeel.**

De Halle (1925, 1932-1940) | 1937 | 11 juli 1937 | pagina 5

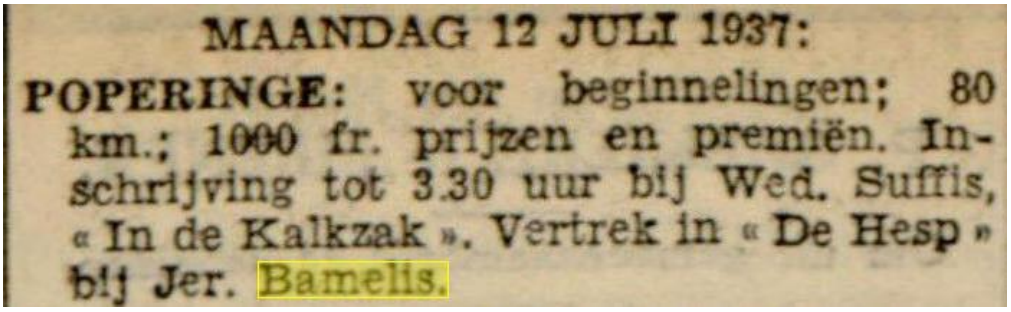

MAANDAG 12 JULI 1937:

POPERINGE: voor beginnelingen; 80 km.; 1000 fr. prijzen en premiën. Inschrijving tot 3.30 uur bij Wed. Suffis, « In de Kalkzak ». Vertrek in « De Hesp » bij Jer. Bamelis.

De Poperinghenaar (1904-1914,1919-1944) | 1938 | 5 juni 1938 | pagina 4

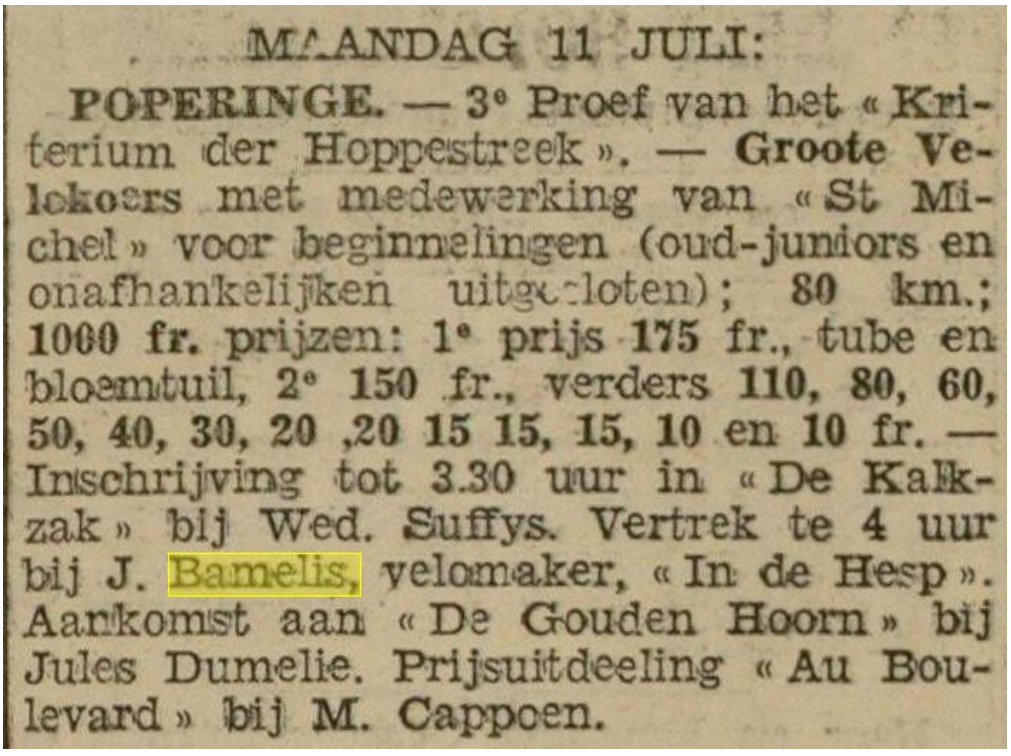

MAANDAG 11 JULI:

POPERINGE. — 3e Proef van het « Kriterium der Hoppestreek ». — **Groote Velokoers** met medewerking van « St Michel » voor beginnelingen (oud-juniors en onafhankelijken uitgesloten); 80 km.; 1000 fr. prijzen: 1e prijs 175 fr., tube en bloemtuil, 2e 150 fr., verders 110, 80, 60, 50, 40, 30, 20 ,20 15 15, 15, 10 en 10 fr. — Inschrijving tot 3.30 uur in « De Kalkzak » bij Wed. Suffys. Vertrek te 4 uur bij J. Bamelis, velomaker, « In de Hesp ». Aankomst aan « De Gouden Hoorn » bij Jules Dumelie. Prijsuitdeeling « Au Boulevard » bij M. Cappoen.

De Poperinghenaar (1904-1914,1919-1944) | 1942 | 11 juli 1942 | pagina 12

Tandem, in zeer goeden staat, nog voorzien van vooroorlogsche banden, bij Jerome Bamelis, Bruggestr., Poperinge.

Okkasiestoof, in goeden staat. — A. t. D.

De Poperinghenaar (1904-1914,1919-1944) | 1942 | 5 september 1942 | pagina 2

RENINGELST **Brand.**

Maandag avond jl. rond 19.45 uur, stak plots een geweldig onweder op boven het gansche Westland. Zware donderkoppen jaagden elkaar na in het gehemelte en een sterke wind deed boomen en vruchten buigen, weldra gevolgd door flitsende bliksemschichten en ratelende donderslagen, gepaard met slagregen.

Rond 20.30 uur, met een verblindende vuurschicht en een geweldige donderslag, de hevigste van den ganschen avond, sloeg de bliksem in op de stallingen der hofstede Maurits Verhaeghe, Lokersteenweg, te Reningelst, de eerste hoeve aan de rechterhand bij het verlaten der Gemeente.

Het getroffen gebouw bestond uit de zwijnen- en koeistallen die met metselwerk overwelfd waren en waarboven een groote hoeveelheid stroo, hooi en vlas ondergebracht was. Over de gansche oppervlakte van het bovenste gedeelte van het gebouw had de bliksem brand gesticht, zoodat het vuur aanstonds een groote uitbreiding nam.

Bewoners en toegeloopen geburen begonnen te blusschen, al ketting vormende. De plaatselijke brandweer was spoedig ter plaatse evenals enkele militairen die medehielpen aan het blusschingswerk, maar zwaarder bluschmateriaal was noodzakelijk. De brandweer van Poperinge werd opgebeld en was alras ter plaatse. Deze nam onmiddellijk alle voorzorgen om verdere uitbreiding van den brand naar de woning af te snijden, en kon hierin volledig gelukken.

Bij het blusschen van de zolderingen der stallingen, stortte het gewelf in, twee brandweerlieden uit Poperinge meeslepende, namelijk Georges Gockelaere en André Degruyter. De eerste, wonende Hondstraat Poperinge, kwam met den rug terecht op een hard voorwerp en liep zware kneuzingen op in de lenden. Degruyter, wonende Rekhofstraat Poperinge, was geraakt aan den schouder. Dokter Desmytter diende de gewonden de beste zorgen toe. Gockelaere zal evenwel een drietal weken en Degruyter een 14-tal dagen werkonbekwaam blijven. De inspanningen gedaan door de brandweerlieden om hun makkers die met het gewelf tusschen de brandende ballotten lagen te vinden, dienen terloops vermeld.

De Poperingsche brandweerman Jerome Bamelis werd tijdens de blusschingswerken eveneens aan de hand gewond.

Rond 2 uur van den nacht was alle gevaar geweken. De geteisterde stallingen en erboven geborgen stroo, hooi en vlas werden ten grooten deele vernield.

De koer van café De Wielrijder met de oude 'pissijn' en de toiletdeur met de typische hartjes. De koer had ook een uitgang naar het weggetje tussen de huizenrij en de Sint-Janskerk. De laatste uitbater van het café, annex fietsherstelplaats, was Jerome Bamelis.

Uit de voorgaande berichten uit de 'Historische kranten' blijkt duidelijk dat Jerome Bamelis niet alleen herbergier en fietsenmaker was, maar dat hij ook een bezieler was van 'den keoers' en van Pameltje kermis. Hij gaf bijvoorbeeld ook een premie van 50 frank bij de eerste beroepsrennerswedstrijd in Poperinghe in het jaar 1939 toen de leuvense Theo van Oppen hier won. En zoals blijkt uit het laatste bericht hij was ook een heldhaftige brandweerman.
Ik ben geboren en opgegroeid in de Bruggestraat en ik heb als jonge knaap Jereome Bamelis nog gekend. Met mijn grootvader mocht ik op Pameltje met hem mee de cafees langs en zodoende kwam ik ook terecht in Bamelis'café waar ik een 'zymtje' mocht drinken en waar ik ook aan de pissine gestaan heb. Zie foto.

En ik ben ook ooit met mijn fiets in de hand, mijn platte band gaan laten stoppen bij hem. Hij had zijn 'atelier' of liever werkkot langs de smalle voetweg dat van de Valkestraat, langs de kerk, naar de Sint Janskruisstraat liep.
Het was een smal poortje waardoor je met je fiets binnen moest en daar hing hij die dan op aan twee hangers, die met een ketting aan het plafond gehangen waren. Je betaalde gewoon in de hand en duur was het zeker niet.

In de jaren zestig besliste het stadsbestuur om een aantal oudere woningen langs de Bruggestraat ter beschikking te stellen van de jeugdbewegingen. Het huis op de voorgrond (op de hoek met de Valkestraat) was van 1969 tot 1976 één van de lokalen van scoutsgroep Hoplanders, nog vroeger was hier De Kloefe, een winkel van klompen en tabak, gevestigd. Daarna maakten de meisjesgidsen er drie jaar gebruik van. Twee huizen verder ziet u voormalig café De Wielrijder. Van 1979 tot 1986 was dit het lokaal van de meisjesgidsen. Nog een paar huizen verder de voormalige cafés De Hesp en Den Ast: van 1966 tot 1986 waren dit scoutslokalen . De Chiro werd een aantal jaren in het huis ernaast gehuisvest, vroeger was dit café Au Chasseur . Deze huizenrij werd in 1987 gesloopt. Emile Lecleire, een bezoeker van de website, reageert: "Tijdens de tweede oorlog was er op hoek van de Valkestraat een winkel van stenen pijpen, de woning met verdiep was van een oogarts (dokter Florizoone), denk ik. Dan de dubbele woning waar ik met mijn ouders woonde tot 1947 (nadat onze woning in de Hondstraat was gebombardeerd in de maand mei 1940), eigendom van Bamelis fietshersteller, met zijn werkplaats op onze tuin."

Deze huisjes in de Bruggestraat werden jarenlang door de Poperingse scouts gebruikt als lokalen. In 1987 moesten ze plaats ruimen voor de aanleg van een parkje bij de Sint-Janskerk.

Nog vroeger was dit een rij met cafés, van links naar rechts hadden we café De Wielrijder, café Den Ast, café De Hesp en café Au Chasseur.

De huizenrij moest in 1987 plaats ruimen voor de aanleg van een park naast de kerk, zodat het monument volledig tot zijn recht kwam.

WESTHOEK VERBEELDT.BE

Dronkaardsliederen – Deel 2

1851 – Beklag liedeken van eenen jongeman

Stemme: De weireld is bedorven

1
O grooten God, wat gaat mij overkomen
Van een jongman van dryentwintig jaer
Die in zijn fleur, het leven word benomen
Ik voel mijn leven, in al doodsgevaer
Ik zien de dood voor mij staen, om mij in het graf te rukken
Mijn schoon jong leven, dat is gedaen

2
Had ik gepeyst zoo jong te moeten sterven
Ik had mijn lichaem wat beter gae geslaen
Nu moet ik leven en plaisir gaen derven
Ik heb in de weireld zoo weinig goed gedaen
Al dwaes gemal vroeg en laet
In den drank en ander lusten
Dat brengt het lichaem in slegten staet

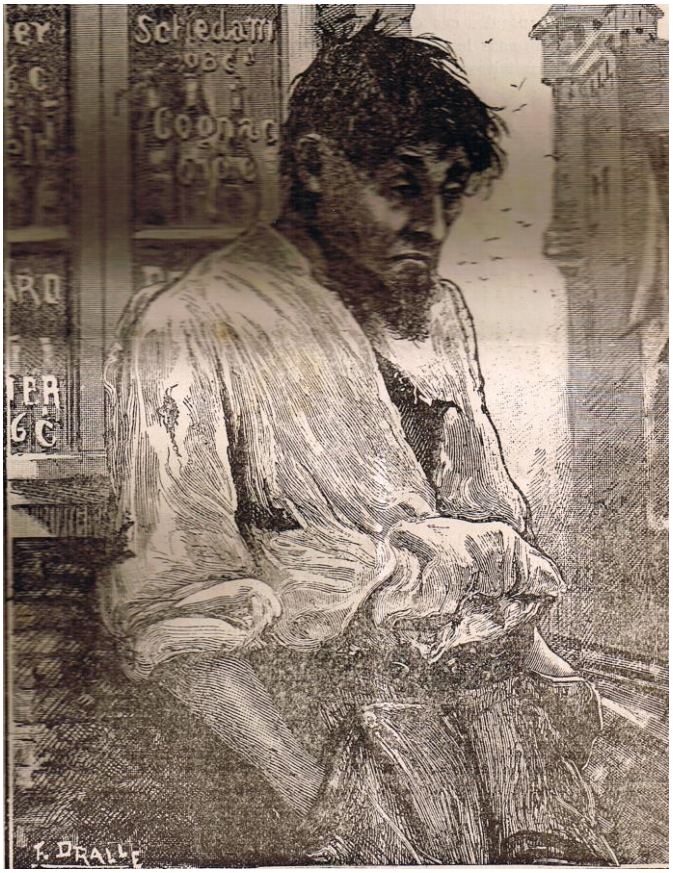

3
Bacchus en Venus waeren mijn twee vrienden
En ook Apollo zijn snaeren op den bal
Van wie van drie zal ik nu hulpe vinden
Die mij van 't graf en dood verlossen zal
Die staet en wagt, vreed en straf
Om mijn lichaem weg te draegen
En mij te delven in het graf

4
O vreede dood, wilt mij uytstel geven
Verlaet de jongheyd, gaet bij den ouderdom
Dat ik nog eens erneme een ander leven
Dat ik van kwaed tot deugden keer weerom
Maer geenen troost is voor mij
Want de dood en wilt niet scheyden
Zij komt hoe langer, hoe naerder bij

5
Hoe zal ik God om rekening gaen geven

Van al mijn dagen en mijn gezonden tijd
Van mijn schandalig ongebonden leven
Waer mij den dartelen geest heeft geleyd
Door het plaisier dag en nagt
Heb ik Gods gebed vergeten
En op de dood en had ik geen gedagt

6
Hoe menig dogter heb ik d'eer benomen
Principael drie die bezitten mijnen last
Konst maer een van de drie bekomen
Maer 't is de dood die mij heeft te gauwe verrast
Dat ik de straf moet onderstaen
En nu alles gaen verlaeten
Dat ik zoo jong in het graf moet gaen

7
Waer zijn nu al mijn beste kameraden
En jonge dogters, kom, ziet mij in den nood
Daer ik bij tijd mijn luste bij verzaedde
Nu geen gezelschap alsvan de felle dood
Ik voele den tijd die komt aen
Dat ik moet de weireld derven
En met de dood naer 't graf toegaen

8
Spiegelt uw jonkheyd die mij hooren klaegen
Bid voor mijn ziel, ik zal voor 't oordeel staen
Die over mij hier den rouw willen draegen
Zullen hun schroomen van mijnen weg te gaen
En stelt niet uyt zoo het gaet
Want als de dood u komt vinden
Dan zijn uw klagten veel te laet

Eynde
Tot Bollezeele den 15 maerte 1751 – L. Monsterleet

1874 – Hedendaagse doodendans
Uit ‘De Belgische illustratie’ – N° 9 – 1874 - 1875

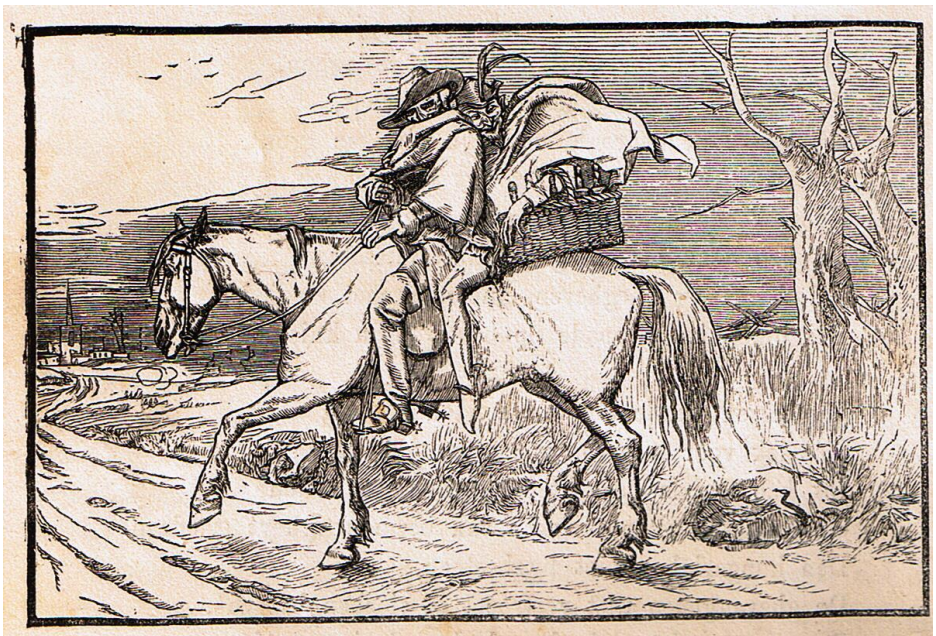

Daár draven zij heen in het nachtelijk uur
De dood en de satan, naar de oorden
Waar flesschen gevuld met het vloeiende vuur,
De ziel en het lichaam vermoorden.

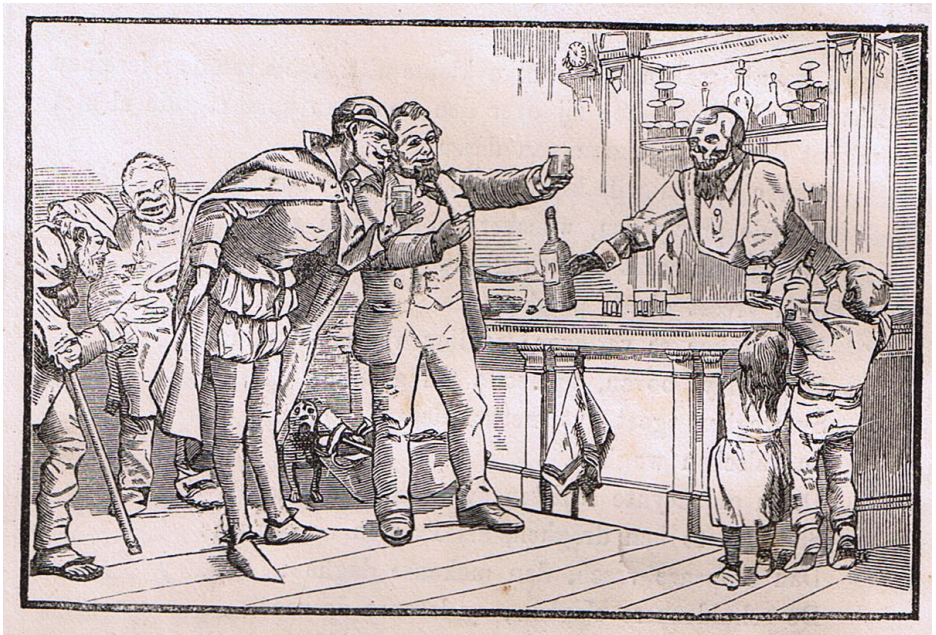

De dood heeft als waard in de kroeg zich gesteld;
En klanten drijft satan er henen.
Ach, vaders verdrinken hier lachend hun geld;
En thuis zitten moeders te weenen.

De giftbekers werken met vreeslijke kracht:
De haat en de moordlust ontbranden
En satan en dood houden beide de wacht:
Misschien valt er één in hun handen!

Verzoend zijn de dronkaards opnieuw — met het glas;
Maar satan knoopt vaster zijn strikken;
De dood giet het gif, dat de slachtoffers ras
Verarmd en ontkracht zal doen stikken!

1892 - Onthouderslied

Illustratie: Uit Le bien social – journal illustre mensuel contre L'alcoolisme – 3° année N° 12 –December 1893

Uit 'De Gazette van Brugge' - Maandag 25 april 1892

Een vijand werpt bedreigend, Zijn slavenboeien rond
Maar moedig streeft hem tegen, de Vlaamsche onthoudersbond

Refrein:
Verbandt dien vredestoorder
Den vuilen drank, van hier
Dien lijf en zielemoorder
Voor altijd weg van hier

Beschouwt hoe 't volk verbasterd, aan sterke dranken kleeft
Hoe 't in ellende ten tranen, en blinde dwaasheid leeft
Die giftdrank vol van rampen, baart misdaad, ziekte en nood
En weduwen en weezen, slaat hij met hongerdood!

Hoewel ons vadren streden, voor vrijheid en geluk
Nog zijn wij vastgekluisterd, aan't schandelijkste juk
Op! Broeders, op! Ten strijde! Verheft u uit de schand
Verbreekt met leeuwenfierheid, dien wreeden slavenband;

Onthouders, ja, ten strijde! Bevecht den duivelsdrank
En helpt ons volk bevrijden, van schande en ondergank
Reikt uw verblinde broeders, een kloeke reddingshand
Volherdt in 't moedig streven, voor 't heil van 't vaderland!

1902 – Vader brood! - Hend. Heyman
Uit het **Liederboek met anti alcoolische zangen voor scholen en matigheidsbonden**
Verzameld door Jozef van Vuerberghe oud – onderwijze en Hendrik Heyman Onderwijzer

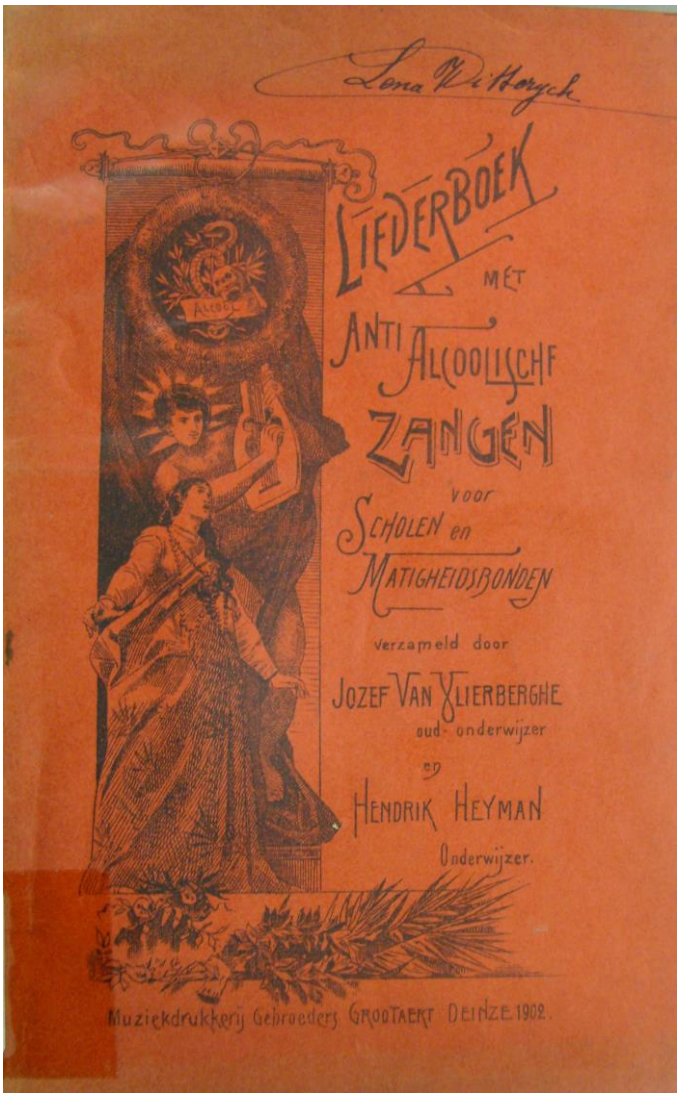

Vol van lasten wierd geteld.

Wat verzuipt hij al, de drinker?
Dikwijls 't laatste stukske kleed
dat hij in't geplunderd kaske
voor zijn dorst te stelen weet

Wat verzuipt hij al, de drinker?
Zelfs het ovrig korstje brood
Dat hem nog wat kracht kon geven
En hem redden uit den nood

Wat verzuipt hij al, de drinker?
Ag! Den eenigen vreugdelach
Die hem 't herte moest verkwikken

In een straatje , voor een kroegje,
stond een arm en bibbrend kind
luid en bitterlijk te weenen
in de koude en den wind

'Vader', smeekt het, 'ach, erbarmen,
Vader, ach mijn vader zoet
Kom, want moeder is zoo bleeke,
'k vrees dat zij haast sterven moet.

En de dronkaard strompelt buiten,
waggelt vloekend langs de straat
Wijl zijn kindje luide snikkend, bevend
aan zijn zijde gaat.

Vloekend treedt hij 't huisje binnen
En … hij vindt zijn vrouwe … dood
Wijl zijn weenend jongste kindje
Op haar lijk smeekt, Vader, brood!'

Wat verzuipt hij al, de drinker?
Jozef Grootaert

Wat verzuipt hij al, de drinker?
Al het schoon en kostlijk geld
Dat hem slechts na vele daegen

’s Avonds na den lastgen dag.

Wat verzuipt hij al, de drinker?
Zijn laatst gebleven kracht
Zijn gezondheid, gansch zijn leven
Al wat blijdst op aard hem wacht.

En wat wint hij zoo, de drinker?
Niets dan smarten, niets dan nood
Armoe, rampen, ziekten, lijden
En een al te vroege dood.

De Gezondheid

’t Is alleen binst droeve dagen
als de ziekten komen plagen
dat men de gezondheid schat
Dan, dan zou men alles geven,
als men maar het blijde leven
en gezondheid weder had

Kind hoe groot is toch de smerte
Als men zeggen moet in ’t herte
Ik, ik heb mijn lijn gezocht
‘k heb met overdaad in ’t drinken
Met ’t gevloekte alcoolschinken
Mijne ziekte en dood gekocht!

Kon het, ja dan zou men geren
Beetre dagen weer doen keren
Om ’t herstellen al zijn kwaad
Men zou kroeg en flesschen vluchten
Men zou beter onheil duchten
Vreezen al wat smerten laat

Een kroon

Op zeekren vreeselijken nacht
Riep koningin de dood
Voor haren koninglijken troon
De pest en d’hongersnood

De laster en ook de oorrlog
De twist en ’t tweegevecht
Verschenen ook, in feestgewaad
V oor ’t hooge scheidsgerecht

De dood zou beslissen, wie van hen
De meeste menschen velt

Op ’t hoofd van deze werd er vast
Een gouden kroon gestelt

En elke kwam op zijn beurt vooruit
en pleitte voor den troon
Al wat hem zonder tegenspraak
het recht gaf tot de kroon
Toen kwam er lachend uit den hoop
een klein jeneverglas
Dat tot dan toe, in eenen hoek,
vol rust, gezeten was

En ’t sprak ‘wie broeders’ onder u
vermoordt er meer dan ik?
Ik steel, ik vecht, ik moord en brand
In eenen oogenblik!

Men hief in koor een juichlied aan
De dood kwam van haar troon
En schonk, blij weenend van geluk
Aan ’t duivelken de kroon.

Heb medelijden

O, vrienden, als ge langs de straat
Den dronkaard wagglen ziet
Hebt meelij met dien armen man
En lacht, o lacht toch niet!

O! weet ge, vrienden dat die man,
Dien gij daar vallen ziet
Het bloed en ’t leven door zijn keel
Van vrouw en kindren, giet?

O! weet ge, vrienden dat die man,
Dien gij daar vloeken hoort
Naar’t beeld van God geschapen is
En zijne ziel vermoordt?

O! weet ge vrienden, dat zijn vrouw
Gaat beedlen om wat brood?
En dat zijn kindren, op wat stroo
Verzuchten naar de dood?

O, vrienden als ge langs de straat
Den dronkaard zinloos ziet
O vloekt dan het jeneverglas
En drink, o drinkt toch niet.

Onze Jan

zoo vreeslijk slagen kan

't is overal bekend
gaat onze Jan zoo vorot
Welhaast zijn goede naam
bij ieder is vermoord!

't Was overal bekend
Dat niemand zooals Jan
Zoo schoon en zoo gezwind
Zoo vlijtig werken kan.

Bij 't zwoegen op het werk,
Zingt onze Jan, zijn lied
Men heet hem 'felle Jan,
Zeg, vriend, verdient 't hij 't niet?

Op eenen droeven dag,
dronk onze Jan Alcool
Hij meende dat in 't vat
zich meerder kracht verschool

En onze Jan dronk voort
uit het jeneverglas
Geen enkle, die welhaast,
als hij een dronkaard was

Men zegt nu langs de straat
dat niemand gelijk Jan
Zijn arme vrouw en kind

De koorenaarkens

Ik min de koorenaarkens
Daar wieglend op het veld
Hoe schoon wat t'suisend windje
Van 't korengoud vertelt!

Straks zal men d'aarkens velen
Wat wordt er dan van 't graan?
De bakker brengt van de eene
Ons 't lekker brood eens aan

Dit brood zal ons versterken
't geeft vreugd en moed en kracht
Of 't leven ons dan zoeter
En blijder tegenlacht!

De stoker trekt uit de andre
Weldra een doodelijk vocht
Dat eens in dampge kroegen
Uit flesschen wordt verkocht.

O wee, hem die de flesschen
Zal brengen aan den mond
Neen, niemand die daar anders
Dan ramp en lijd' in vond

Ik min die korenaarkens
Daar wieglende op het veld
Ik wil ze alleen in broodjes
Verandert, t'"huis besteld.

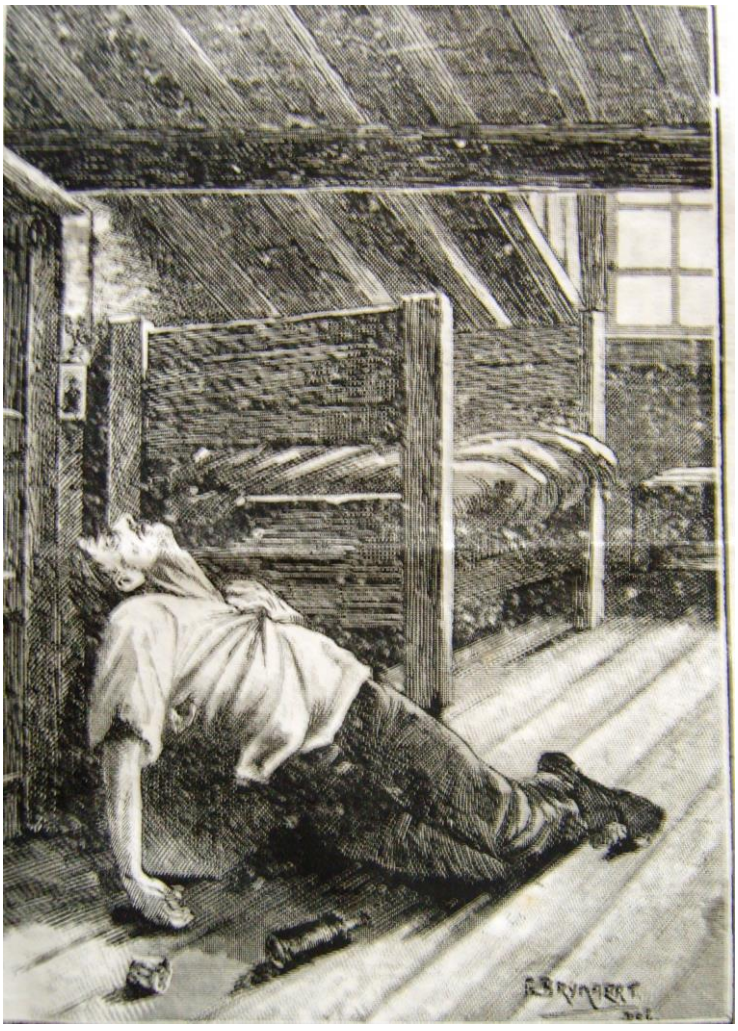

1920 - Nieuw liedeken van den dronkaard – Gezonden door François Velghe

Nieuw liedeken van den Dronkaard.

Een man die zijn geld verdrinkt terwijl dat zijn vrouw ziek op sterven ligt.

T'is koud de sneeuw val neder
En alles is nu dood op dit uur
Ziet daar die blanke veder
Bedekt de schoonheid en pracht der natuur
Terwijl men woest en bevend
In de herberg hoort brieschen gevloek
Is een knaapje heel verlegen al naar zijn vader op zoek
Als 't kind benauwd de herberg beschouwd
Heeft het zijn vader gehoord
En smeekt met handjes saam
In godsnaam komt toch vader
Naer huis want gij ziet, ons verdriet in t' verschiedt
Aanhoort uw kinds verzoek en voldoet moeders bede
Vertroost toch geween, drinkt niet meer, ach vader, neen

Door het knaapjes droevig smeeken
Was de vader nu in woede ontstaan
Wat komt bij hier verbreken
Al mijne vreugde bij glas en bij kan
Of je moeder zend mij halen
Ik stoor mij niet om uw smerten of lij
Vertrek zonder dralen
Want ik blijf bij den drank, zoet en blij
En het kind droevig gezind, liep naar zijn vader gezwind
En sprak: ach vader zoet, wat gij doet
Ons zoo doen weenen gedenkt toch onzen nood
Moeders dood dreigt ons groot
Zij vraagt naar u met smert
Troost haer hart kom toch mede
Verstoot gij ons, waarom, neen lieve vader neen, ach kom

Zo nu komt men iemand berechten
Elk moet naer huis, roept een stemme vol kracht
Men sloot de herberg dicht
Op dit uur het was reeds middernacht
Den man met het hoofd vol zinnen
Trok naer huis met zijn kind aan zijn zij
Zijne schamele woning binnen
Waer er niets was dan smerten en lij
Dar wasgeen geur of zelfs geen vuur
Waar zijt gij vrouw, roep hij steur
En stervend sprak de vrouw
Wees toch trouw te vergeven, martelt mij niet, ach man
Ik heb voortaan niets misdaan
Nee, sprak 't kind, vader lief, zijt niet laf, moest zij sterven
Voor mij wat verdriet, daarom vader slaat moeder niet

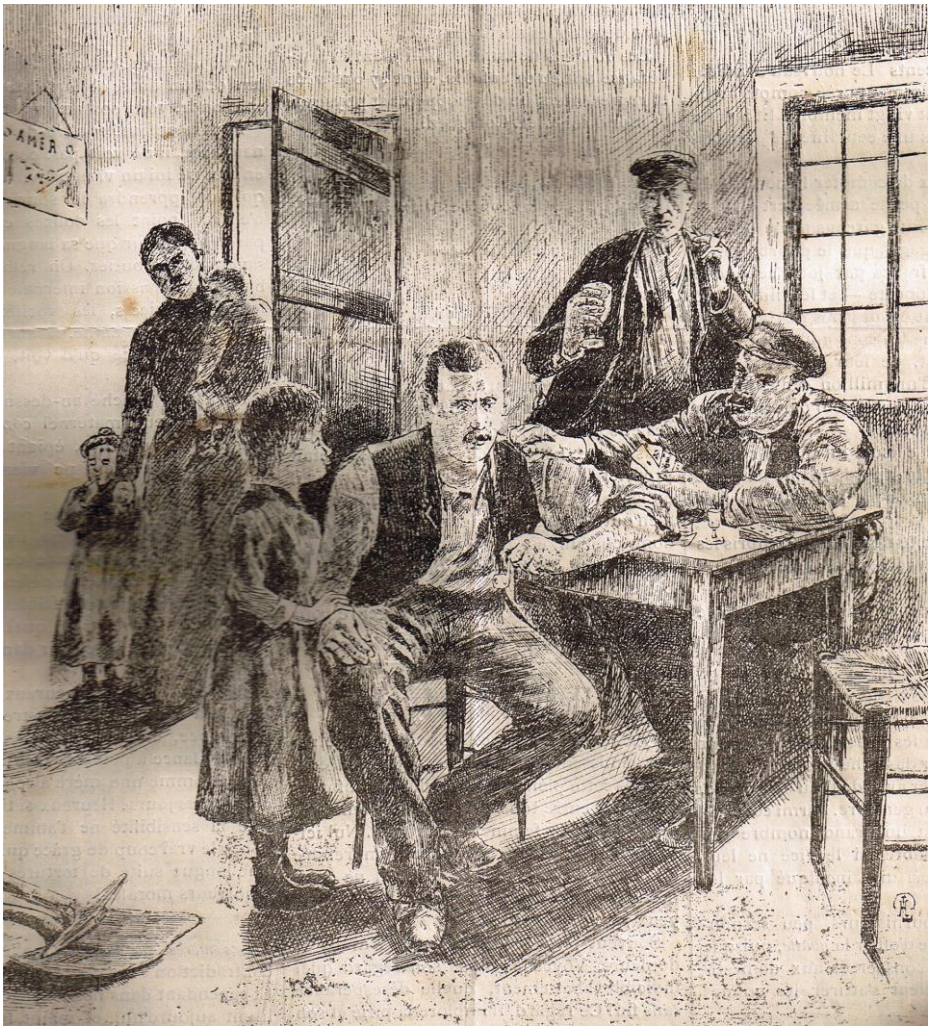

De man nu woest en razend
Had verbrijzeld den huisraad terstond
En hij lag daar nu te blazen
En smoordronken in slaap op den grond
Terwijl duurt de sneeuw zeer hevig
En de vrouw met het knaapje gekweld
Haren blik gericht ten hemel
Was voor het kruisbeeld neder geknield
Dat was voor haar droevig en zwaar
Maar eer dat den dag nu was klaar
En met haar kind aa nt'hart
Steedds vol smert stierf de moeder
Het kind met droeven blik
Zal vol schrik den laasten snik
Moeder gaat voor eeuwig heen, geengeween maar rouwe
En het laatste woord die klink
Als 't kind dood bij zijne moeder zonk

Gezonden door François VELGHE
Yper – Drukkerij Karel Deweerdt, Rijselstraat, 59

1920 - Den drank
Uit het liedjesschrift van Paula Knockaert – Uit de herberg ‘De laatste stuiver’.

1
Den drank brengt vele menschen
Tot een droevigen staat
Men zou den drank verwenschen
Hij pleegt zo’n menig kwaad
Een bewijs zal ik hier geven
Al in dit droevig lied
Een drama is bedreven
En door den drank geschied
Een man van slecht gedrag
Dronk somtijds dag en nacht
En heeft daardoor zijn vrouwe
In wanhoop gebracht

2
Hij had wederom gedronken
Vele ruzie was ontstaan
Hij kwam nu heel beschonken
Al naar zijn woonst gegaan
Zo kwam hij thuis te raken
Of hij kwam in opstand
Voor nietige zaken
werd zijn vrouw aangerand
Zij sprak, ach man wel aan
Hoe kunt gij bestaan
Ik heb u niets misdreven
Ach wil mij toch niet slaan

3
Al zuchtend en al kermend
En over van verdriet
Nam zij haar kind in d'armen
Waarop zij haar huis verliet
Zij dwaalde langs de straten
Vol leed en diepen smert
Alleen en gans verlaten
En dat trof haar moeders hert
Zij sprak al tot haar kind
Gij wordt door mij bemind
Ik wil scheiden van het leven
Al met mijn kindje klein

4
Zij is aan den put gekomen
En zij bleef daar even staan
Zij heeft een besluit genomen
En de dood lachte haar aan
Ach God, vergeef het mij
Riep zij vol smart en pijn
'k Wil scheiden van het leven
Omdat ik hier geen rust en vind
Mijn lijden is te straf
Ik wil van de wereld af

5
Al naar een ander leven
Dan wordt het water mijn graf
Zij heeft haar kind gebonden
Heel straf op haren borst
Een gebed tot God gezonden
Een gebed dat zij nog kost
Zij is in den put gesprongen
Het water drong in haar longen
En zij waren aanstonds dood
Haar kind dat stierf met haar
Geen pijn was het gewaar
't Was beter in den hemel
dan ook bij zoo een vaar

6
Die vrouw werd welhaast
gevonden
en daarbij ook haar kind
Ze gingen het nieuws verkonden
En het volk stond als verblind
De lijken der twee slaven
Ze wierden daags nadien
Met groten eerbied begraven
't Was droevig om te zien
Het is een groot verdriet
waar zo een zaak geschied
Wil een exempel nemen
al van dit droevig lied

1920 - Vader kom, drinkt niet meer

Uit het liedjesschrift van Paula Knockaert – Uit de herberg ‘De laatste stuiver’.

Een arm meisje, duntjes gekleed
liep zo droevig, eenzaam, langs de straten
Haar klein gezichtje, dat zag er zo bleek
Wijl zij zoekend de ogen opslaat
Zij passeerde de kroegen voorbij
En zag haar vader, dronken en gelaten
Met d’handjes samen en vol medelij
Smeekte het meelej en weende daarbij
Vader lief, drinkt niet meer
Kom naar huis met uw kindje mee

Refrein
Vader kom, vader kom
Want ons moeder ligt op sterven
Vader kom, vader kom
’t meisje vroeg het zo schoon
moeder is nog in het leven
Sprak het kind en zo bevend
Vaders hart getroffen door die droeve toon
Vader kom, vader kom

De schone woorden van ’t meisje zo teer
Wilde vader toch niet aanhoren
Heb medelijden, kindje, ween niet meer
En eht vreesde moeders dood
Met sturen blik aanzag vader zijn kind
De droeve stem had hem toch bewogen
Nu walgde hij van den drank daarbij
En hoord’ hij het smeken, heb toch medelij
Vader lief drink nier meer
Kom naar huis met uw kindje mee

Laat in den avond kwam vader en kind
Aan ’t arme huisje waar dat zij woonden
Door ’t klein licht in de kamer verblind
Zag de man niet goed in deze stonde
Met trage stap naar ’t bed van zijn vrouw
Hij riep hare naam maar zij kon hem niet horen
Hij voelde haar handen, ijzig koud
En riep: Mijn kind, uw moeder is dood
en daar geknield, hoorde hij ontzind
Nog de stem van zijn arme kind

1925 - Door vaders schuld

Uit het liedjesschrift van Paula Knockaert – Uit de herberg ‘De laatste stuiver’.
Air: Drink

’t Was zaterdagavond; een kleine
die liep toch te wenen op straat
Het zag daar haar vader verschijnen
Hoe wreed was hij in dronkenschap
Het meisje verhaastte haar schreden
En juist aan de deur van een kroeg
Daar smeekte zij: Vader kom mede
Het was toch zo bang toen het vroeg

Refrein
Ach lieve vader, hoort mij aan
En wil met mij naar huis toegaan
‘k vraag u met de handjes gevouwen
Kom toch bij moeder al gauwe
Zij roept om u; hebt medelij
Ach drink niet meer en komt met mij
Denk toch, haar lijden dat is zo groot
Redt toch ons moeder van den dood

De vader kende geen erbarmen
En sprak zo stuur tegen zijn kind
Naar huis! En de kleine och arme
Die liep alleen door storm en wind
Terug tot bij de ziekelijke gade
Daar loog ’t arme kind d’eerste maal
Ach moedertje lief, onze vader
Die zegt dat hij nu komen zal

D’er was geen enkel licht meer ’t aanschouwen
De klok sloeg twaalf uur in de nacht
De man dacht niet aan zijn vrouwe
Den drank had hem zo ver gebracht
Hij kwam zijn huis te betreden
En ’t meisje riep, wenend, vol nood
Ach vader, gij kwam toen iet mede
’t Is nu te laat, moeder is dood
Haar smart en lijden, ’t was gedaan
Zij wierd naar het graf gedaan

Slotrefrein
Hij riep met een smart zo groot
Ik ben de schuld van moeders dood
Zij knielden samen daar neder
Wijl ’t kindje weende zo teder
Ach moeder spreekt toch nog een keer
Ons vader is bij ons hier weer

1930 - De Herbergen – Frans Jacobs – Zangwijze: Si tu veux

VOOR HET ZANGMINNEND PUBLIEK AANBEVOLEN

Uitgave Nr 102, den zanger en dichter

FRANS JACOBS

GENT, 43, Zandstraat, 43, GENT

presenteert zijne nieuwe reeks liederen aan het Vlaamsche Volk met den grootsten bijval

Mijne liederen mogen door groot en klein gezongen worden.

1 couplet
Het leven op de wereld
Is voor den mensch maar klein
Is ’t van den een met vreugde
Van ander is ’t sagrijn
Den eenen spaart zijn centen
En heeft er nooit genoeg
Den ander laat ze vliegen
Hij draagt ze naar de kroeg

Refrein
In de kroeg, de kroeg
Daar vindt men het plezier
Men krijgt er tegenwoordig
Wel twintig soorten bier
Menig man die komt
Er ’s avonds laat naar huis
Zijn wederhelft doet open
En ’t boelken vliegt in gruis
Dronkaard, gij lap
Gij zijt er weeral zat
Het is gedaan, ‘k zal er van ondergaan
Ja, de kroeg, de kroeg
Geeft ook ellende en pijn
Voor vrede en welzijn
Moet g’in geen kroegen zijn

2 couplet
In d’herbergen die ziet men
Nog geen slechten tijd
Men hoort de glazen klinken
En roepen gansch verblijd

Laat ons nog eentje pakken
Wij leven maar ne keer
Binst is de baas van achter
Zijn biefstuk staat gereed

3 couplet
Die werkt al voor den brouwer
En voor den herbergier
Dat is nene grooten ezel
Zijn geld gaat op in bier
En binst heeft kind en vrouwe
Mizeere en hongerpijn
Is ’t wonder de brouwers
Miljoenen rijke zijn

4 couplet
De werkloosheid is triestig
Hier in ons kleine land
En toch hebt gij nog doppers
Het is een echte schand
Als hulder steungeld krijgen
Naar huis gaan is te vroeg
Den helft van ’t geld voor ’t vrouwken
De rest voor de kroeg

EINDE

1930 – De Hartelooze Dronkaard - Alberic Cattbeke
Zangwijze: Drinkt! Drinkt!

’t Is nacht, iedereen is gaan slapen
’t Is winter en ’t sneeuwt op de straat
Daar loopen nog twee kleine knaapjes
Op zoek naar den vader zoo laat
En ’t huis ligt zijne arme vrouwe
Op ’t ziekbed gereed voor de dood
Hij bracht zijn gezin in de rouwe
Zij leden ellende en nood

Refrein
Drinkt! Drinkt! Drinkt maar met mij
Ik heb geen smarten of lij
‘k leef maar voor het plezier
Niets kan mij baten hier
Kom naar huis en drinkt niet meer
Smeekt zijn knaapje zoo teer
Want mijn braeve moeder zacht
Sterft nog dezen nacht

In een vuile kroeg bij wantrouwen
Daar vinden zijn kinderen hem
Omringd van zooveel slechte vrouwen
Hij roept met bevende stem
Wie heeft u naar mij toegezonden
Ik kom als ’t plezier is voorbij
Hij jaagt zijn kinderen als honden
Naar huis bij hun moeder in ’t lij

De twee kleine knaapjes gewogen
Die keerden nu terug in de woon
Een traantje ontviel hunne oogen
Zij smeekten op droevigen toon
Acht moedertje wilt nog eens spreken
Maar neen, zij antwoorde niet meer
Zij was van ’t verdriet overleden
Gedaan was nu al hare hertzeer

1935 – Vader drinkt toch niet meer – Lionel Bauwens
Zangwijze: Fijn aan den Rhijn

1
Weeral twaalf uren
Sprak een vrouwe tot haar kind
Die zij bemint
Maar geen geluk in ’t leven vindt
Daar komt haar man
Dronken belaen
En met een langen toon
Smeekt zijn kind zoo schoon

Refrein
Drinkt toch niet meer
En denk aan uw knaapje klein
Drinkt toch niet meer
Mijn moeder zal gelukkig zijn
Brengt in de woon
Het geld van uw verdiende loon
Geen vuur, geen brood
D’ellende is groot
En gij vergeet den hondersnood
Vader ‘k smeek u zoo teer
Drinkt toch niet meer

2
‘k Heb niets te vreezen
Huilt den dronkaard met geweld
Gij krijgt geen geld
omdat een kind mij wetten stelt
‘k Heb in de kroeg
Vreugde genoeg
Den alcohol is mijn genot
Ik ben een dronken lot

3
Wekkert het morgen
Is het tijd om op te staan
Dan bergt de vrouw
Voor hem haar droeve smart en rouw
Zij troost haar kind
Zucht soms ontzind
Vraagt nog eens in naam van mij
En zeg aan vader gij
4
Alles verloren
Zij verkwijnt van dag tot dag
’t Lijden is straf
Hij brengt haar stilaan naar het graf
En aan de zij
Van moeders lij
Klinkt er een stemme schoon
Aanhoort uw kleine zoon

Ach vader lief, toe drink niet meer – De zangeres zonder naam

Ach vader lief, toe drink niet meer,ik vroeg het al zo menige keer,
want moesje lief huilt telkens weer,
ach vader lief, toe drink niet meer....

Een moeder zit stil bij 't fornuis,
aan 't raam staat verdrietig haar kind,
want nog steeds is vader niet thuis,
omdat hij het weekloon verdrinkt,
dan rent plots het kind door de kou,
en hoort in een kroeg vader's stem,
het pakt hem bedeesd bij zijn mouw,
en vraagt dan met bevende stem:

Ach vader lief, toe drink niet meer,
ik vroeg het al zo menige keer,
want moesje lief huilt telkens weer,
oh vader lief, toe drink niet meer....

De man stoot het kind van zich af,
dat valt met een smak op de grond,
dan ziet hij vol schrik tot zijn straf,
het hoofdje is bloedend verwond,
vol schaamte brengt hij dan z'n kind,
terug naar zijn huis en zijn vrouw,
terwijl ze het hoofdje verbindt,
zegt vader vol innig berouw:

Je vader lief, die drinkt niet meer,
je vroeg het al zo menige keer,
dus moesje lief kom huil niet meer,
want vader lief, die drinkt niet meer.

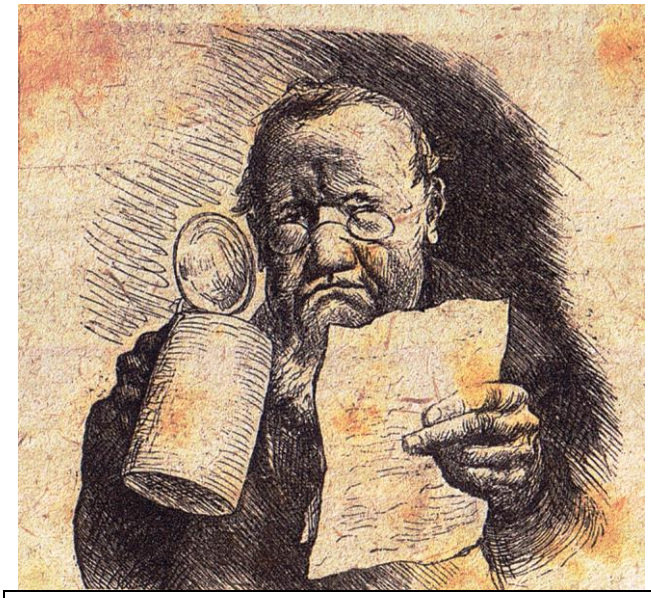

Een selectie Vlaamse tegen - dronkaardliederen en gedichten van de laatste eeuwen

Inhoud Guido Vandermarliere

- Inleiding en Breugel
- 16de eeuw - Sessentwintichderhande manieren van dronckaert zijn
- 1646 – Het masker van de Wereldt – Adriaan Poirters
- 1718 - Dronkenschap - Ferdinand Loys - *Uit* 'Den nieuwen spiegel der jongheyd'
- 1722 - Uit het boek: 'Tafereel van overdeftige zinnebeelden – Cesare Ripa Giovanni Pierio Valeriano Horpollo
- 1735 - Het karakter van den dronkaard
- 1800 - Den spiegel der dronkenschap – J. Garwyg en Lefevre
- 1850 – Stigbaer historielied tot exempel van alle mans en vrienden
- 1851 – Beklag liedeken van eenen jongeman
- 1874 – Hedendaagse doodendans
- 1892 – Onthouderslied
- 1902 – Vader brood! - Hend. Heyman
- Wat verzuipt hij al, de drinker? - Jozef Grootaert
- De Gezondheid
- Een kroon

- Heb medelijden
- Onze Jan
- De koorenaarkens
- 1920 – Nieuw liedeken van den dronkaard – François Velghe
- 1920 - Den drank1920 - Vader kom, drinkt niet meer
- 1925 - Door vaders schuld
- 1930 - De Herbergen – Frans Jacobs
- 1930 – De Hartelooze Dronkaard - Alberic Cattbeke
- 1935 – Vader drinkt toch niet meer – Lionel Bauwens
- Ach vader lief, toe drink niet meer – De zangeres zonder naam

En we voegen er nog een ied met uitleg bij die we van de prachtige site van Wreed en plezant – volledig overnemen:

Verkoop toch geen drank aan mijn vader

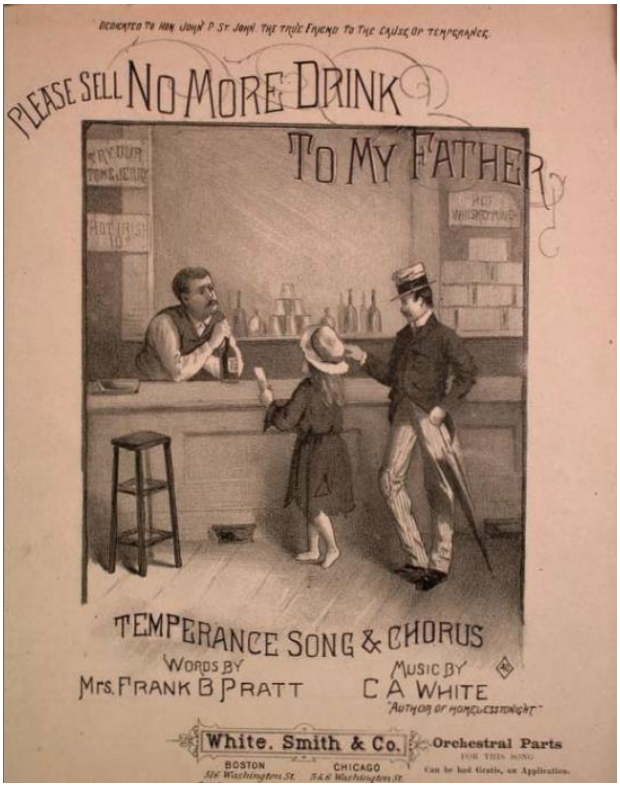

Geplaatst door Johan op 7 april 2015 in Drank, Eigen werk, liederen, Over Armoede & Drank | ∞

In de 19e eeuw, toen er van sociale wetgeving nog lang geen sprake was, bleek alcoholisme een echte plaag. Dat kwam niet alleen door de armoe, maar ook bijvoorbeeld omdat werkgevers het loon uitbetaalden in hun eigen drankgelegenheid, zodat het voor de werkgever een vestzak/broekzak operatie was en de kostwinnende papa's niet zelden met een nog kariger loon thuiskwamen.
Wat ook de oorzaak weze: een aan alcohol verslaafde papa was altijd een ramp voor zijn huisgezin en het ene drama bracht dikwijls het andere mee: vechtpartijen, hongerdood, … Interessant voer voor de marktzangers en het is dan ook niet moeilijk om liederen terug te vinden rond dit thema: O vader, kom huiswaarts met mij en Van honger en kou gestorven om er maar een paar te noemen. In het overbekende lied van "Den Boemlala" wordt het allemaal een beetje in het belachelijke getrokken, maar dat lied is oorspronkelijk dan ook veel ouder.
In 1884 bedacht de succesrijke componist C.A. White een meeslepende melodie bij een tekst met de titel "Please, sell no more drink to my father", geschreven door de echtgenote van meneer Frank B. Pratt. Haar meisjesnaam wordt nergens vermeld maar het zou kunnen gaan om Gertrude Coburn, geboren op 8 april 1856 in Pensylvania. Ze zou dan 28 jaar geweest zijn toen het lied werd gepubliceerd.
Componist C.A. White kwam op deze site al ter sprake bij het lied "Het stervende kind", een vertaling van zijn "Kiss me and I'll go to sleep" uit 1872.
Zoals vele rijke burgerdames uit die periode vulde tekstschrijfster Gertrude allicht een stuk van haar vrije tijd met het beoefenen van de liefdadigheid en ze moet danig getroffen geweest zijn door de ellende die ze om zich heen zag. Of haar boodschap ooit enig effect heeft gehad

op de drankzuchtige vaders is onwaarschijnlijk: de kundig uitgegeven pianopartituur was te duur voor het werkvolk en een piano hadden die ook niet. Maar het zal wel een hit geweest zijn op de vele thee- en koffiekransjes in de burgersalons.
De tekst blijft overigens vrij oppervlakkig. Er wordt niet geprobeerd om de oorzaken van het wijdverspreide alcoholisme aan te klagen, neen, de alcohol zelf is de oorzaak en stoppen met (te)veel drinken is de oplossing.
Hieronder een gezongen versie door Elsa Lanchester. De man die de video plaatste merkt terecht op dat het gekweel van Elsa eerder aanzet tot drinken dan het tegenovergestelde, u bent gewaarschuwd … Het meerstemmige refrein is er bij Elsa Lanchester evenmin.

Please sell no more drink to my father

Please, Sir, will you listen a moment,
I've something important to say.
My mother has sent you a message,
receive it in kindness, I pray.
't Is of father, dear father, I'm speaking,
you know him, he's call'd ragged Gore.
But we love him and hope you may save him
if you'll promise to sell him no more

Chorus:
Please, sell no more drink to my Father,
it makes him so strange and so wild.
Hear the prayer of my heartbroken mother
and pity the poor drunkard's child.

Om de toehoorders tot tranen toe te bewegen wordt het lied zogezegd gezongen door het bezorgde dochtertje van de vader. Zij bezweert de herbergier van de zaak, waar haar vader op weg van/naar het werk voorbij moet, er op toe te zien dat vader niet teveel drinkt, zoals gevraagd door haar moeder, want als hij nuchter is dan is hij "de beste vader ter wereld".
Het refrein werd door White gearrangeerd voor 4 stemmen, met de nodige orgelpunten voor extra dramatiek. Onze vertaling en bewerking blijft dicht bij het origineel, dat we tot de "public domain" rekenen aangezien de originele partituur – en bijna het hele oeuvre van C.A. White – vrij te verkrijgen is in de J Scholarship Library. Tenminste: als hun webserver niet plat ligt …

Verkoop toch geen drank aan mijn vader

Meneer, ach meneer, luister even,
ik heb hier voor u enen brief.
die moeder aan u heeft geschreven,
ach lees hem nu toch, asjeblief.
Het gaat over mijn arme vader,
hij zit hier altijd op uw bank.
We houden van hem altegader,
verkoop hem toch niet teveel drank.

Refrein:
Verkoop toch geen drank aan mijn vader,
die maakt hem zo wreed en ontzind.
en aanhoor het gesmeek van mijn moeder,
heb meelij met een dronkaards kind.

Mijn vader kwam gisterenavond
al zwalpend naar huis van de kroeg.
Hij stootte de lamp van de tafel,
waarna hij mijn moeder weer sloeg.
Toen viel hij in slaap op de stenen,
bezopen en zonder één frank.
En ‘s morgens begon hij te wenen:
beloof me, verkoop hem geen drank.
Als hij nuchter is dan is vader,
de beste vader die er is.
Hij wil zo graag met drinken stoppen,
maar elke dag weer gaat het mis.
Vol frisse moed gaat hij gaan werken,
maar vlak voor uw deur loopt het mank.
Meneer, hou het binnen de perken,
verkoop hem toch niet teveel drank.

De engelse versie van het lied is te vinden op:

https://www.youtube.com/watch?v=2su7wTOE760